

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO – 4101-014-02/2013
P/13/124

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/124 – Wykorzystanie środków na realizację projektów finansowanych w ramach instrumentu finansowego LIFE+.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontrolerzy	Agnieszka Tomalska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86038 z dnia 29 sierpnia 2013 r. Janusz Szkudlarek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86039 z dnia 2 września 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Uniwersytet Łódzki z siedzibą w Łodzi (kod 90-131), ul. Narutowicza 65, Regon 000001287
Kierownik jednostki kontrolowanej	Rektor Uniwersytetu Łódzkiego - prof. dr hab. Włodzimierz Nykiel. (dowód: akta kontroli str. 5-7)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia w szczególności:

- prawidłowe przygotowanie oraz organizacja uczestnictwa w programie LIFE+;
- wykorzystanie środków finansowych otrzymanych z Komisji Europejskiej (zwanej dalej „KE”) i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej „NFOŚiGW” lub „Narodowy Fundusz”) zgodnie z przeznaczeniem;
- prawidłowy wybór wykonawców w zakresie robót budowlanych oraz dostawy i instalacji urządzeń laboratoryjnych;
- prowadzenie wyodrębnionej ewidencji wydatków sfinansowanych środkami z LIFE + i Funduszu;
- oznakowanie logo LIFE+ miejsc realizacji Projektu;
- terminowe sporządzanie sprawozdań przedkładanych do KE i NFOŚiGW.

Ujawnione w toku kontroli nieprawidłowości polegały na przyjęciu w UŁ w latach 2010-2012 zasady wypłacania dodatków do wynagrodzeń dla pracowników UŁ zaangażowanych w realizację Projektu przed zatwierdzeniem miesięcznych rozliczeń czasu pracy.

Ponadto, uwagi kontroli dotyczyły braku w ewidencji księgowej UŁ daty dokonania operacji gospodarczej w przypadku 11 spośród 30 badanych dowodów księgowych, oznaczenia logo LIFE+ nie wszystkich dokumentów spośród wytworzonych

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna,

w ramach Projektu, opóźnienia w realizacji zadań ujętych w harmonogramie prac, a także wykazywania w sprawozdaniach przedkładanych do KE i NFOŚiGW danych niezgodnych z ewidencją księgową.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Kontrolą objęto realizację przez Katedrę Ekologii Stosowanej Uniwersytetu Łódzkiego (dalej „UŁ”) Projektu nr LIFE08 ENV/PL/000517 „Ekohydrologiczna rekultywacja zbiorników rekreacyjnych „Arturówek” (Łódź), jako modelowe podejście do rekultywacji zbiorników miejskich” o akronimie EH-REK (zwanego dalej „EH-REK” lub „Projektem”), współfinansowanego ze środków Komisji Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Celem Projektu miało być podjęcie kompleksowych działań w oparciu o podejście systemowe wykorzystujące koncepcję ekohydrologii dla rekultywacji zbiorników w Arturówku, służących jako jeden z podstawowych terenów rekreacyjnych dla miasta Łodzi. Planowany efekt ekologiczny zakładał:

1. Poprawę jakości środowiska przyrodniczego, wody i wartości rekreacyjnych zbiorników Arturówek w Łodzi;
2. Zastosowanie ekohydrologii w zrównoważonej gospodarce wodnej na terenach miejskich ze szczególnym uwzględnieniem transferu wiedzy o innowacyjnych technologiach i rozwiązaniach systemowych dla decydentów i społeczeństwa;
3. Opracowanie naukowych podstaw do rekultywacji miejskich ekosystemów wodnych pod kątem wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej UE (2000/60/WE).
(dowód: akta kontroli str. 123-235)

1. Przygotowanie do uczestnictwa w programie LIFE+

Opis stanu
faktycznego

O możliwości aplikowania o środki finansowe w ramach Programu LIFE+ Uniwersytet poinformowany został telefonicznie przez pracowników NFOŚiGW. W związku z faktem, że Fundusz rozpoczął dopiero działania związane z koordynacją i dofinansowywaniem projektów LIFE+, dostępność i przystępność informacji o tym programie była dostateczna do złożenia wniosku i ubiegania się o dotację. Jak oświadczył Kierownik Projektu Pan Tomasz Jurczyk, w latach późniejszych dostępność i przystępność tych informacji znacznie się poprawiła. W trakcie przygotowywania wniosku aplikacyjnego, pracownicy UŁ nie brali udziału w żadnych warsztatach na temat programu LIFE+. Wiedzę na temat kryteriów naboru wniosków i zasad ich opracowywania pozyskiwali z Przewodników do wniosków oraz w wyniku bieżących konsultacji z pracownikami Narodowego Funduszu.

Pierwsze szkolenie, na temat Programu (Hiszpańskie doświadczenia we wdrażaniu Instrumentu Finansowego LIFE+), zorganizowane przez NFOŚiGW zostało w dniach 16-17 czerwca 2009 r., tj. po złożeniu wniosku do KE.

W ocenie Kierownika Projektu, zarówno dni informacyjne LIFE+, jak i warsztaty organizowane przez Narodowy Fundusz, przygotowują do właściwego opracowania wniosku i stanowią efektywną formę edukacyjną.

Wniosek do konsultacji z NFOŚiGW Uniwersytet Łódzki złożył w dniu 4 grudnia 2008 r. Dotyczył on próśby o dofinansowanie jednego projektu LIFE+.

Całkowity koszt Projektu oszacowano pierwotnie na 1.421.597 euro, z czego koszty kwalifikowalne na 1.161.847 euro (496.059 euro ze środków Narodowego Funduszu oraz 665.788 euro z KE).

(dowód: akta kontroli str. 9-10, 76-122)

Złożony do Narodowego Funduszu wniosek, skierowany do KE, wymagał weryfikacji zarówno w zakresie formalnym (konieczność uzupełnienia pustych miejsc, wprowadzenie dodatkowej numeracji, zapis danych w poprawnym formacie), jak i finansowym (przeniesienie niektórych pozycji między kategoriami kosztów oraz uzasadnienie wysokości planowanych kosztów „Wsparcia zewnętrznego”, przekraczających ustalony poziom 35% sumy kosztów kwalifikowalnych Projektu). O konieczności dokonania korekt Narodowy Fundusz poinformował UŁ pismem z dnia 16 grudnia 2008 r. W piśmie nie określono terminu przedłożenia korekt do wniosku.

Na posiedzeniu w dniu 16 grudnia 2008 r. Zarząd Narodowego Funduszu podjął uchwałę o udzieleniu promesy na dofinansowanie Projektu w formie dotacji do kwoty równowartości 496.059 euro, nieprzekraczającej jednocześnie 34,89% kosztów kwalifikowalnych przedsięwzięcia.

(dowód: akta kontroli str. 76-122)

O przekazaniu wniosku do KE Narodowy Fundusz powiadomił UŁ telefonicznie. W dalszym etapie wniosek podlegał aktualizacji i weryfikacji przez UŁ na prośbę KE. Komisja Europejska informowała UŁ zarówno o wynikach postępowania kwalifikacyjnego, jak i rozpatrywania wniosków. I tak, m.in: pismem z dnia 15 maja 2009 r. KE wystąpiła do beneficjenta z pytaniami dotyczącymi części technicznej wniosku - w liczbie 9 pytań ogólnych i 19 pytań szczegółowych dotyczących realizacji poszczególnych zadań oraz 15 pytań dotyczących części finansowej wniosku. Ponadto, pismem z dnia 18 czerwca 2009 r. KE wystąpiła do beneficjenta o dokonanie rewizji wniosku zgodnie z przesłanymi wytycznymi obejmującymi 30 pozycji (76 pytań) z zakresu części administracyjnej, opisowej i finansowej Projektu.

W szczególności, zgodnie z sugestiami KE we wniosku po zmianach uwzględniono nowe kwoty budżetu: koszt całkowity Projektu zmniejszył się do kwoty 1.244.319 euro, w tym koszt kwalifikowalny – do 1.011.069 euro, a udział KE – do 489.157 euro. Zwiększono wkład własny beneficjenta koordynującego do kwoty 233.250 euro oraz zmniejszono udział dofinansowania NFOŚiGW (do 451.612 euro), a także szacunkowe koszty realizacji Projektu przez współbeneficjentów. Zobowiązano UŁ - jako beneficjenta koordynującego - do odpowiedzialności za realizację zadania. Ponadto, wprowadzono informacje uzupełniające odnośnie spodziewanych rezultatów, zakresu prowadzonego monitoringu, zawartości strony internetowej, przygotowywanego podręcznika, celowości planowanych do przeprowadzenia szkoleń, intencji opracowania ramowej rekultywacji zbiorników i rzek łódzkich, a także dodatkowe opisy działań. Dokonano również przesunięć kosztów poszczególnych działań do właściwych formularzy.

Założony przez UŁ we wniosku (po zmianach) kurs euro oszacowany został na 4,50 PLN. Zgodnie z tymi założeniami Projekt był realizowany.

Informację o przyznaniu dofinansowania Projektu przez KE, UŁ otrzymał z NFOŚiGW w dniu 6 maja 2009 r. drogą elektroniczną.

Wniosek (po zmianach) o wsparcie finansowe Projektu EH-REK złożony został do Komisji Europejskiej w dniu 14 września 2009 r.

(dowód: akta kontroli str. 11-41, 68-70, 75, 116-122)

Projekt, zatwierdzony przez Parlament Europejski, miał być realizowany w okresie od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 31 grudnia 2014 r., tj. przez okres 60 miesięcy.

Oprócz Uniwersytetu Łódzkiego – Katedry Ekologii Stosowanej (będącego beneficjentem koordynującym), współbeneficjentami Projektu były: Miasto Łódź i Łódzka Spółka Infrastrukturalna Sp. z o.o. (dalej „ŁSI”)

W dniu 7 grudnia 2009 r. pomiędzy Wspólnotą Europejską reprezentowaną przez Komisję Wspólnot Europejskich a beneficjentem koordynującym oraz współbeneficjentami zawarta została umowa nr LIFE08 ENV/PL/000517 o przyznanie dotacji – wsparcia finansowego Projektu EH-REK. Wysokość dofinansowania i okres realizacji Projektu zgodne były z wnioskowanymi (po zmianach).

Określony w umowie udział dofinansowania ze środków LIFE+ w kwalifikowalnych kosztach Projektu wynosił 48,38%.

Umowę partnerską współbeneficjenci podpisali z UŁ w dniu 13 maja 2010 r. (ŁSI) i 31 maja 2010 r. (Miasto Łódź). Przypadający na poszczególnych współbeneficjentów koszt z tytułu realizacji Projektu, wynosił:

- Uniwersytet Łódzki – 931.307 euro, w tym wkład własny w wysokości 233.250 euro (po przeliczeniu na PLN wg kursu 4,50 zł przyjętego we wniosku o dofinansowanie, odpowiednio: 4.190.881,50 zł i 1.049.625 zł),
- Miasto Łódź – 182.297 euro (820.336,50 zł), w tym wkład własny 38.550 euro (173.475 zł),
- Łódzka Spółka Infrastrukturalna Sp. z o.o. – 130.715 euro (588.217,50 zł), w tym wkład własny 31.750 euro (142.875 zł).

Załączniki do umowy stanowiły m.in. Postanowienia Wspólne, określające tryb i zasady realizacji Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 123-235, 319-356)

Wniosek do NFOŚiGW o dofinansowanie Projektu ze środków Funduszu w ramach programu priorytetowego „Współfinansowanie LIFE+”, Uniwersytet sporządził z datą 10 lipca 2009 r. i w dniu 13 lipca 2009 r. złożył do NFOŚiGW, wnioskując o kwotę dofinansowania z Funduszu w wysokości 451.612 euro.

Wniosek wymagał uzupełnienia dokumentacji i wprowadzenia korekt, których zakres i termin określony został w arkuszu negocjacyjnym warunków dofinansowania przedsięwzięcia LIFE+ w formie dotacji z dnia 24 lipca 2009 r.

Wymagane przez Fundusz dokumenty - za wyjątkiem kopii zawartych w maju 2010 r. umów partnerskich - przekazane zostały do NFOŚiGW z zachowaniem wyznaczonego terminu.

Zgodnie z treścią pkt 15 Warunków szczególnych umowy z NFOŚiGW, umowy partnerskie zawarte pomiędzy współbeneficjentami Projektu a beneficjentem koordynującym winny być dostarczone do Funduszu do dnia 31 marca 2010 r., zaś przekazano je przy piśmie z dnia 21 czerwca 2010 r. Jak wyjaśnił Kierownik Projektu, pod koniec I kwartału 2010 r. umowy te były weryfikowane przez radców prawnych współbeneficjentów i nie było możliwe ich podpisanie oraz dostarczenie w wyznaczonym terminie (podpisane zostały odpowiednio: w dniu 13 maja 2010 r. przez przedstawicieli ŁSI oraz w dniu 31 maja 2010 r. przez Wiceprezydenta Miasta Łodzi). Ponadto, zgodnie z wytycznymi KE, umowy te miały być przygotowane i dostarczone w okresie do dziewięciu miesięcy od daty rozpoczęcia Projektu. O zaistniałej sytuacji NFOŚiGW został poinformowany pismem z dnia 17 marca 2010 r.

Jak wyjaśnił Kierownik Projektu, działający z upoważnienia Koordynatora Projektu prof. dr hab. Macieja Zalewskiego, po wstępnej weryfikacji wniosku, NFOŚiGW poprosił o wprowadzenie drobnych korekt związanych głównie z uzupełnieniem braków w treści wniosku. Zaktualizowany wniosek ponownie został przestany do Funduszu, jednak nie zachowały się kopie tej korespondencji.

(dowód: akta kontroli str. 79-122, 261-262)

UŁ nie był informowany przez NFOŚiGW odrębnym pismem o przyznaniu dofinansowania ze środków Funduszu. Akceptacja przez KE wniosku o dofinansowanie Projektu, powodowała automatyczną akceptację dotacji przez NFOŚiGW w postaci promesy udzielonej w dniu 16 grudnia 2008 r.

W dniu 5 października 2009 r. pomiędzy NFOŚiGW a Uniwersytetem Łódzkim zawarta została umowa nr 484/2009/Wn-05/GW-ZB-LF/D o dofinansowanie w formie dotacji w ramach Instrumentu Finansowego LIFE+ na Projekt RH-REK.

Kwota przyznanego ww. umową przez NFOŚiGW dofinansowania (2.032.254 zł) była tożsama z kwotą podaną we wniosku jako zobowiązanie potwierdzone (451.612 euro, po przeliczeniu po założonym przez UŁ we wniosku, kursie 4,50 PLN).

W umowie zastrzeżono jednak, że kwota dotacji przeliczonych w euro nie może przekroczyć 44,67% kosztów kwalifikowalnych przedsięwzięcia.

(dowód: akta kontroli str. 116-118, 236-260)

Umowy o dofinansowanie Projektu, odpowiednio ze środków LIFE+ i Narodowego Funduszu Uniwersytet podpisał z KE i NFOŚiGW odpowiednio 7 grudnia 2009 r. i 5 października 2009 r., tj. przed upływem trzech miesięcy od daty złożenia wniosków o dofinansowanie (w przypadku wniosku do KE, podany termin liczono od daty wniosku po zmianach).

(dowód: akta kontroli str. 123-235, 236-260)

W ocenie Kierownika Projektu, działania NFOŚiGW były bardzo pomocne w ubieganiu się o dofinansowanie w ramach instrumentu finansowego LIFE+. Zarówno na etapie przygotowania wniosku, późniejszej weryfikacji przez Fundusz oraz KE, pracownicy Funduszu zawsze służyli pomocą merytoryczną, doradzając w jaki sposób dokonać właściwych zapisów we wniosku, czy jak interpretować odpowiednie przepisy.

Jednym z zasadniczych problemów był – już na etapie składania wniosku - zbyt krótki czas na uzyskanie stosownych podpisów od wszystkich trzech współbeneficjentów Projektu. Ze względu na zakwalifikowanie przez KE niektórych zadań jako koszty niekwalifikowalne, na etapie weryfikacji wniosku, problematycznym stało się późniejsze pozyskanie środków na realizację tych zadań, stanowiących wkład własny beneficjenta koordynującego.

(dowód: akta kontroli str. 116-118)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

2. Wykonanie zawartych umów na realizację projektów LIFE+, tj. umów zawartych z KE i NFOŚiGW

Opis stanu
faktycznego

Uniwersytet Łódzki, jako beneficjent koordynujący Projektu, nie został zobligowany przez KE do przedstawienia gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej na pierwszą płatność zaliczkową.

(dowód: akta kontroli str. 865-873)

W ramach Projektu przewidziano realizację następujących zadań:

- A1. Analiza wariantowa rozwiązań rekultywacyjnych dla zbiorników Arturówek (w ramach ww. zadania przewidziano realizację sześciu działań, obejmujących m.in. ilościową ocenę zagrożeń i szans w zlewni pośredniej i bezpośredniej zbiornika, ocenę stosunku koszty/efektywność poszczególnych rozwiązań na podstawie modeli matematycznych oraz szczegółową koncepcję planu rekultywacji, a także opracowanie koncepcji: konstrukcji systemu sedymentacyjno-biofiltracyjnego powyżej zbiorników Arturówek; adaptacji ekohydrologicznej czaszy zbiornika górnego; lokalizacji i konstrukcji stref buforowych i mat roślinności pływającej

w zbiornikach oraz koncepcji usuwania osadów dennych). Rezultatem realizacji zadania miało być:

- uzyskanie dwóch opracowań (w nakładzie po 100 egzemplarzy) nt. szczegółowego rozpoznania zagrożeń i szans oraz sytuacji formalno-prawnej;
- uzyskanie dwóch kolejnych opracowań w zakresie możliwości zastosowania istniejących/adaptowanych modeli matematycznych w procesie realizacji projektów koncepcyjnych inwestycji jedno nt. wyników analiz modelowania matematycznego (nakład 100 egzemplarzy) i drugie - publikacja naukowa dotycząca wyników analiz modelowania matematycznego (1 szt., publikacja w czasopiśmie listy filadelfijskiej);

A2. Realizacja projektów inwestycyjnych i działań rekultywacyjnych (zadanie przewidywało siedem działań, obejmujących m.in. identyfikację firm projektowych, opracowanie projektów inwestycyjnych, realizację trzech inwestycji²). Rezultatami tych działań miały być:

- cztery opracowania inwestycyjne;
- adaptacja ekohydrologiczna dwóch zbiorników na Bzurze oraz czaszy zbiornika górnego Arturówek;
- budowa systemu sedimentacyjno-biofiltracyjnego oraz stref buforowych roślinności i maty roślinności pływającej na zbiornikach Arturówek środkowym i dolnym;
- oczyszczenie dna zbiorników z osadów dennych.

Efektem ekologicznym tych działań miało być ograniczenie intensywności zakwitów sinicowych w zbiornikach Arturówek o 50%, redukcja stężenia toksyn sinicowych poniżej normy WHO (brak okresów zamkniętego kąpieliska z powodu występowania toksycznych zakwitów sinic) oraz wzrost zadowolenia społecznego z poprawy jakości środowiska o 20%;

A3. Monitoring systemu modelowego (demonstracyjnego) rekultywacji ekohydrologicznej na obszarach zurbanizowanych, w tym pięć działań obejmujących m.in. zakup i instalację systemu monitoringu on-line do pomiaru przepływów i parametrów hydrochemicznych (2 stanowiska); instalację piezometrów w obszarach stref ekotonowych i kluczowych obszarach zagrożeń; zakup elektrod do pomiarów fizycznych i mierników HACH do terenowych analiz hydrochemicznych oraz prowadzenie monitoringu systemu modelowego (parametrów hydrologicznych, hydrochemicznych, biologicznych i analizy toksyn) oraz badania percepcji społecznej, zadowolenia i nastawienia do realizowanego Projektu. Rezultatem realizacji zadania miało być:

- opracowanie (na podstawie uzyskanych wyników) 3 publikacji naukowych/technicznych,
- bieżące informacje na temat stanu jakości wody w zbiornikach i jej wahań oraz zmian długoterminowych (baza danych na stronie internetowej Projektu);
- wykonanie pięciu rocznych raportów merytorycznych opisujących stan zbiorników i efekty zastosowanych działań rekultywacyjnych;

A4. Przygotowanie podręcznika/instrukcji zarządzania systemem modelowym (demonstracyjnym) rekultywacji ekohydrologicznej na obszarach zurbanizowanych³. W wyniku realizacji zadania planowano opublikowanie 1 podręcznika/instrukcji, ok. 50 stron w nakładzie 1000 egzemplarzy (również do celów szkoleniowych);

² przewidziane do realizacji inwestycje to: „Adaptacja ekohydrologiczna istniejących zbiorników wodnych Bzura 7 i Bzura 8 zlokalizowanych powyżej zbiorników „Arturówek””; „Konstrukcja systemu sedimentacyjno-biofiltracyjnego i jego eksploatacja” oraz „Adaptacja ekohydrologiczna czaszy zbiornika górnego „Arturówek””;

³ działania w zadaniu A4 obejmowały m.in.: identyfikację współautorów podręcznika, edytorów merytorycznych i technicznych; opracowanie jego treści oraz publikację.

A5. Opracowanie i realizacja programu szkoleń (sześć działań), w wyniku których planowano:

- opracować pakiety szkoleniowo / dydaktyczne (plyty CD z wykładami, zestaw zajęć wraz z konspektami, modele matematyczne) dla poszczególnych grup docelowych (3 pakiety), studentów polskich i zagranicznych (2 pakiety), profesjonalistów (1 pakiet) oraz trenerów i nauczycieli (1 pakiet);
- przeszkolić: członków Learning Alliance w Łodzi (1 szkolenie) oraz pracowników WIOŚ⁴, RZGW⁵, administracji miast, inwestorów (2 szkolenia);
- przeprowadzić 4 szkolenia dla nauczycieli i trenerów (po 20 osób), zajęcia dydaktyczne (teoretyczne i w terenie) dla szkół podstawowych, gimnazjów i liceów (20 grup) oraz dla nauczycieli, studentów wydziałów BIOS i GIZN (20 grup) i dla studentów /stażystów zagranicznych (10 osób) w ramach kursów międzynarodowych (2 kursy);

A6. Opracowanie ramowej strategii rekultywacji zbiorników i rzek łódzkich (w tym trzy działania obejmujące m.in.: zebranie i uporządkowanie istniejącej informacji na temat konieczności rekultywacji innych zbiorników i rzek na terenie miasta Łodzi, opracowanie i rozpowszechnienie Systemu Wspierania Decyzji (SWD) w działaniach rekultywacyjnych na terenie miasta oraz ramowej strategii rekultywacji innych ekosystemów w Łodzi (Stawy Jana i Stawy Stefańskiego). Rezultatem realizacji zadania miało być rozpowszechnienie: SWD - wśród 100 interesariuszy na poziomie miasta, narodowym i międzynarodowym oraz ramowej strategii rekultywacji innych ekosystemów w Łodzi - wśród 50 interesariuszy w Łodzi i regionie.

A7. Zarządzanie projektem (przewidziano cztery działania, obejmujące m.in. koordynację projektu, jego obsługę administracyjną, monitorowanie i audyt);

A8. Promocja projektu (w tym dziewięć działań), obejmująca m.in.:

- zaprojektowanie, wykonanie i montaż 6 szt. tablic informacyjnych o projekcie;
- stworzenie i aktualizację strony internetowej Projektu na portalach UŁ, MOSIR, ŁSI i Miasta Łódź;
- wykonanie raportu w języku niespecjalistycznym („raport laika”) – pod koniec Projektu;
- rozpowszechnianie informacji: lokalnie przez prasę (5 artykułów) i radio (5 audycji lokalnych) oraz w TV na poziomie krajowym (2 reportaże);
- prezentację wyników i postępu pracy w projekcie na warsztatach i konferencjach krajowych i międzynarodowych (20) oraz podczas imprez sportowych i rekreacyjnych na terenie Projektu (3);
- przygotowanie i publikację broszur (2 x nakład 1000 egz.);
- realizację filmu informacyjnego;
- przygotowanie i publikację 5 artykułów o charakterze naukowym/technicznym.

Efektami działań miała być powszechna wiedza na temat: realizacji Projektu wśród interesariuszy (90%) i społeczeństwa Łodzi (50%) oraz w międzynarodowym środowisku naukowym - ilość cytowań prac przygotowanych w ramach realizacji Projektu (50).

Jednocześnie współbeneficjenci zadeklarowali realizację poniższych zadań (na łączną kwotę równą ogólnej wartości Projektu):

- Uniwersytet Łódzki – oznaczonych kodami: od A1 do A8, których łączny szacunkowy koszt określono na 931.307 euro,
- Miasto Łódź – oznaczonych kodami A2.6⁶, A2.7⁷, A7.2.⁸, A8.1⁹ i A8.6¹⁰, których łączny szacunkowy koszt określono na 182.297 euro,

⁴ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi,

⁵ Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej,

- Łódzka Spółka Infrastrukturalna Sp. z o.o. – oznaczonych kodami od A1.3 do A1.6¹¹ oraz A2.5¹² i A7.2¹³, których łączny szacunkowy koszt określono na 31.750 euro.

Planowane przeznaczenie wydatków przedstawiono w poniższej tabeli:

L.p.	Kategoria wydatku	Koszty (w euro)		Udział % w wartości	
		Projektu ogółem	w tym kwalifikowalne	Projektu ogółem	kosztów kwalifikowalnych Projektu
1.	Koszty osobowe (personel)	314.125	314.125	25,24%	31,07%
2.	Podróże (travel and subsistence)	22.800	22.800	1,83%	2,26%
3.	Usługi zewnętrzne (external assistance)	394.450	394.450	31,70%	39,01%
4.	Środki trwałe (durable goods), z tego:	296.700	63.450	23,84%	6,28%
4.1.	- budynki i budowle (infrastructure)	212.600	21.400	17,09%	2,12%
4.2.	- wyposażenie (equipment)	84.100	42.050	6,76%	4,16%
5.	Materiały (consumables)	117.800	117.800	9,47%	11,65%
6.	Inne koszty	32.300	32.300	2,60%	3,19%
7.	Koszty pośrednie (max. 7% kwalifikowalnych)	66.144	66.144	5,32%	6,54%
RAZEM		1.244.319	1.011.069	100,00%	100,00%

Strukturę finansowania Projektu przedstawiono w poniższym zestawieniu:

Źródło finansowania	Kwota (w euro)	Udział % w wartości ogółem Projektu
Wkład KE	489.157	39,31%
Wkład beneficjenta koordynującego	233.250	18,75%
Wkład współbeneficjentów	70.300	5,65%
Wkład NFOŚiGW (podmiotu współfinansującego)	451.612	36,29%
RAZEM	1.244.319	100,00%

(dowód: akta kontroli str. 123-235)

Ze środków KE (489.157 euro, tj. w przeliczeniu 2.201.207 zł) planowano sfinansować głównie:

- koszty wynagrodzeń pracowników UŁ (dopłaty) związane z realizacją Projektu (186.413 euro),
- ok. 90% kosztów zakupu materiałów zużywalnych (m.in. odczynniki, materiały laboratoryjne, drobny sprzęt itp.) - 103.150 euro,
- ok. 10% kosztów wsparcia zewnętrznego (33.800 euro) – na wytworzenie i instalację piezometrów oraz wykonanie analiz wybranych parametrów jakości wody (21.500 euro),
- zakup wyposażenia (dotyczy amortyzacji wyposażenia, którego zakup ujęto jako niekwalifikowalne w Projekcie) 21.400 euro,
- ok. 40 % innych kosztów – m.in. opłaty, prowizje, koszty serwisu, ubezpieczeń (13.400 euro),
- oraz w 100% koszty podróży służbowych (22.800 euro) i koszty pośrednie (66.144 euro).

⁶ A2.6 Realizacja inwestycji: Lokalizacja i konstrukcja stref buforowych i mat roślinności pływającej i ich eksploatacja,

⁷ A2.7 Realizacja inwestycji: Usuwanie osadów dennych i podejmowanie dodatkowych działań ograniczających zasilanie wewnętrzne,

⁸ A7.2. Obsługa administracyjna projektu,

⁹ A8.1 Projekt i realizacja tablic informacyjnych o projekcie,

¹⁰ A8.6 Prezentacja założeń projektu podczas imprez sportowych i rekreacyjnych na terenie projektu,

¹¹ A1.3 Opracowanie koncepcji konstrukcji systemu sedimentacyjno-biofiltracyjnego powyżej zbiorników Arturówek; A1.4 Opracowanie koncepcji adaptacji ekohydrologicznej czaszy zbiornika górnego Arturówek; A1.5 Opracowanie koncepcji lokalizacji i konstrukcji stref buforowych i mat roślinności pływającej w zbiornikach Arturówek; A1.6 Opracowanie koncepcji usuwania osadów dennych i/lub działań dodatkowych ograniczających zasilanie wewnętrzne,

¹² A2.5 Realizacja inwestycji: Adaptacja ekohydrologiczna czaszy zbiornika górnego "Arturówek",

¹³ A7.2 Obsługa administracyjna projektu,

Środki NFOŚiGW (łącznie 451.612 euro, tj. w przeliczeniu 2.032.254 zł) planowano przeznaczyć głównie na dofinansowanie wydatków inwestycyjnych (1.513.021 zł, tj. 74,5%) związanych z realizacją prac ziemnych przy inwestycjach opisanych jako zadania: A2.3¹⁴, A2.5¹⁵, A2.6¹⁶, A2.7¹⁷ i A3.2¹⁸. W ramach wydatków bieżących, kwotę 519.233 zł planowano przeznaczyć głównie na dofinansowanie bezpośrednich kosztów osobowych (258.354 zł). Pozostała kwota miała być przeznaczona na zakup usług (109.904 zł), materiałów (65.925 zł) oraz sfinansowanie innych kosztów (85.050 zł).

Wysokość wkładu własnego współbeneficjentów określona została łącznie na 303.550 euro (tj. w przeliczeniu 1.365.975 zł), a sposób podziału tej kwoty na poszczególne jednostki, jak niżej:

- Uniwersytet Łódzki - 233.250 euro (co w przeliczeniu na PLN wg kursu określonego we wniosku o dofinansowanie stanowiło 1.049.625 zł, w całości wydatki niekwalifikowalne);

W celu uzyskania środków na uzupełnienie wkładu własnego, na część tej kwoty (1.013.625 zł) Uniwersytet uzyskał dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, zwanego dalej „WFOŚiGW” (umowa dotacji nr 297/BN/D/2011 z dnia 23.12.2011 r.). Środki te UŁ zamierzał przeznaczyć na dofinansowanie: budowy konstrukcji zbiornika sedymentacyjno-biofiltrującego oraz zakupu wyposażenia trzech stacji monitorujących (przepływomierze, sondy, mierniki, automatyczne urządzenie do poboru próbek wody). Pozostałą kwotę (36.000 zł) UŁ planował przeznaczyć na dofinansowanie (50%) zakupu sprzętu komputerowego, rzutnika multimedialnego i aparatu fotograficznego, dla celów szkoleń w ramach Projektu;

- Miasto Łódź – 38.550 euro,
- Łódzka Spółka Infrastrukturalna Sp. z o.o. – 31.750 euro.

Środkami własnymi ww. współbeneficjentów planowano sfinansować wyłącznie wynagrodzenia pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 263-318, 370-376)

Na mocy podpisanej umowy z KE oraz umowy o dotację z NFOŚiGW, UŁ zobligowany został do pokrycia kosztów na łączną kwotę 233.250 euro, stanowiących 50% kosztów aparatury pomiarowej oraz działań infrastrukturalnych koniecznych do przeprowadzenia w ramach Projektu, a stanowiących – stosownie do art. 25 Postanowień Wspólnych, stanowiących załącznik do umowy o przyznanie dotacji nr LIFE08 ENV/PL/000517 z dnia 7 grudnia 2009 r., koszty niekwalifikowalne w ramach Projektu LIFE+. W związku z brakiem możliwości sfinansowania tych wydatków ze środków własnych, w dniu 6 kwietnia 2010 r. UŁ wystąpił do WFOŚiGW o dofinansowanie zakupu aparatury naukowo pomiarowej niezakwalifikowanej do sfinansowania w ramach projektu LIFE+. Zgodnie z pismem WFOŚiGW z 6 czerwca 2011 r. wniosek na dotację został zawężony do uzupełnienia wkładu własnego UŁ w ramach Projektu LIFE+. O przyznaniu dotacji w wysokości 1.013.625 zł Zarząd WFOŚiGW poinformował UŁ w dniu 3 listopada 2011 r., a w dniu 23 listopada 2011 r. podpisana została umowa o udzielenie dotacji na dofinansowanie zadania LIFE+.

¹⁴ A2.3 Realizacja inwestycji: Adaptacja ekohydrologiczna istniejących zbiorników wodnych Bzura 7 i Bzura 8 zlokalizowanych powyżej zbiorników "Arturówek",

¹⁵ A2.5 Realizacja inwestycji: Adaptacja ekohydrologiczna czaszy zbiornika górnego "Arturówek",

¹⁶ A2.6 Realizacja inwestycji: Lokalizacja i konstrukcja stref buforowych i mat roślinności pływającej i ich eksploatacja,

¹⁷ A2.7 Realizacja inwestycji: Usuwanie osadów dennych i podejmowanie dodatkowych działań ograniczających zasilanie wewnętrzne,

¹⁸ A3.2 Instalacja piezometrów do pomiaru parametrów hydrochemicznych wód gruntowych w obszarach stref ekotonowych i kluczowych obszarach zagrożeń.

W preambule do umowy dotacji z WFOŚiGW wskazane są trzy źródła finansowania – środki UE, środki NFOŚiGW i środki WFOŚiGW, nie wskazano natomiast, że kwota dotacji z WFOŚiGW została przyznana na pokrycie wkładu własnego beneficjenta koordynującego.

W związku ze zmianą w strukturze partnerstwa, UŁ jako beneficjent koordynujący, nie zwracał się do KE o wydanie zgody na wprowadzenie kolejnego podmiotu współfinansującego, w trybie określonym art. 15 ust. 2 i 3 Postanowień Wspólnych.

Koordinator wskazał w wyjaśnieniach, że uzyskanie dotacji WFOŚiGW na pokrycie kosztów niekwalifikowanych nie wpłynęło w żaden sposób na strukturę partnerską, która w projekcie pozostała niezmieniona: dotacja KE (do 50% kosztów kwalifikowanych), dotacja NFOŚiGW (do 45% kosztów kwalifikowanych, wkład własny beneficjentów projektu (powyżej 5% kosztów kwalifikowanych).

Zgodnie z przekazanymi informacjami przez eksperta monitorującego, koszty niekwalifikowane w projektach LIFE mogą być pokryte bezpośrednio przez beneficjenta lub z innych źródeł pozyskanych przez niego, a źródła finansowania tych kosztów nie są przedmiotem zainteresowania KE. Dodatkowo, w raporcie postępu (przekazanym do KE przy piśmie z dnia 21.03.2012 r.) UŁ poinformował KE o uzyskanym dofinansowaniu, przesyłając wraz z raportem kopię umowy z WFOŚiGW w Łodzi, a zgodnie z art. 15 ust. 2 Postanowień Wspólnych, uzyskana dotacja nie stanowiła dotacji z innych środków Unii Europejskiej.

Ponadto, NIK zauważa, że KE nie kwestionowała tego źródła finansowania, nie wstrzymała realizacji Projektu oraz przekazała terminowo płatność śródkresową. Na powyższe argumenty wskazywał również Koordynator Projektu w złożonych wyjaśnieniach.

W ramach własnych środków UŁ miał zaangażować 36 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 263-318, 370-376, 443-451)

Na 28 zadań przewidzianych do realizacji, na dzień 30 czerwca 2013 r. zrealizowanych w pełni było 17 zadań w tym: sześć zrealizowano w terminie określonym we wniosku, jedno zrealizowano przed terminem a dziesięć zadań zrealizowano z opóźnieniem od 4 do 18 miesięcy. Trwa realizacja 11 zadań.

W ramach realizacji Projektu wykonano m.in.:

- opracowanie pt. „Analiza zagrożeń i szans” oraz publikację techniczną pt. „Koncepcja rekultywacji zbiorników rekreacyjnych Arturówek”,
- opracowano projekty inwestycyjne i zrealizowano inwestycje ujęte w zadaniu 2 (A2.3-A2.7), tj. wykonano adaptację ekohydrologiczną dwóch zbiorników na Bzurze oraz czaszy zbiornika górnego Arturówek; zbudowano system sedymentacyjno-biofiltracyjny oraz strefy buforowe roślinności i maty roślinności pływającej na zbiornikach Arturówek środkowym i dolnym, odmulono zbiorniki (wywieziono około 11000 m³ osadu), wykonano ekohydrologiczną modyfikację zapory (Bzura 17), utworzono instalację do przejmowania wód deszczowych z ulicy Wycieczkowej oraz wód opadowych dostających się bezpośrednio wlotami wód burzowych do zbiorników Arturówek dolny (1 stanowisko) i środkowy (2 stanowiska),
- zakupiono urządzenia do instalacji stacji monitoringowych (zadanie A3.1 i A3.2),
- zainstalowano piezometry do pomiaru parametrów hydrochemicznych wód gruntowych w obszarach stref ekotonowych i kluczowych obszarach zagrożeń,
- opracowano system monitoringowy (zadanie A3.4),
- opracowano programy szkoleń do potrzeb i poziomu poszczególnych grup docelowych,
- przeprowadzono szkolenia ujęte w zadaniach A5.2–A5.6,
- zebrano i uporządkowano istniejące informacje na temat konieczności rekultywacji innych zbiorników i rzek na terenie miasta Łodzi (zadanie A6.1 i A6.2),

– prowadzono promocję Projektu według założeń określonych w zadaniach A8.1, A8.2 oraz A8.4-A8.8.

(dowód: akta kontroli str. 437-439)

W sprawozdaniach (raportach), przekazywanych do KE i NFOŚiGW informowano o zmianach terminów realizacji poszczególnych zadań, a w przypadku Funduszu – dodatkowo o przesunięciu planowanych środków na inne okresy. Za każdym razem uzasadniano konieczność wprowadzenia zmian.

Każdorazowo, Fundusz przekazywał pisma o wyrażeniu zgody na wprowadzone zmiany, a KE – o zaakceptowaniu treści raportów, w tym zmiany terminów.

Ponadto, w raportach do KE (postępu i śródkresowym) wskazywano na ewentualną potrzebę wydłużenia Projektu o rok, do końca 2015 r. w części technicznej i do końca marca 2016 r. w części finansowej, obejmującej raport i audyt. Uzasadniano to koniecznością co najmniej dwuletniego monitorowania funkcjonowania rozwiązań biologicznych (stref roślinnych), z uwagi na możliwość nieprzyjęcia się roślin i konieczność wykonania następnych nasadzeń. Jednocześnie wskazywano, że wydłużenie realizacji Projektu nie będzie związane z koniecznością zwiększenia kosztów w Projekcie.

Do dnia zakończenia kontroli UŁ nie wystąpił z takim wnioskiem. Jak wyjaśnił Koordynator Projektu, przesłanie wniosku do KE planowane jest do końca 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 443-451, 801-828)

W badanym okresie, podczas realizacji Projektu KE nie podejmowała decyzji o zawieszeniu, ograniczeniu lub cofnięciu finansowania, albo ukaraniu beneficjenta koordynującego.

Nie podejmowała też decyzji o zmianie przyznanej pomocy finansowej lub warunków jej przyznania.

(dowód: akta kontroli str. 865-873)

W związku z realizacją Projektu, do czasu kontroli, UŁ jako beneficjent koordynujący otrzymał dwie transze środków przyznanych z KE. Pierwszą, w dniu 17 grudnia 2009 r., tj. 10 dni po podpisaniu umowy - w wysokości 195.662,80 euro (40% maksymalnego dofinansowania). Z kwoty tej, zgodnie z zapisami umów partnerskich, w dniach 11 i 30 czerwca 2010 r. UŁ przekazał środki współbeneficjentom – odpowiednio 5.875 euro dla ŁSI oraz 3.967 euro dla Miasta Łódź.

Drugą transzę w kwocie 146.747,10 euro (30% maksymalnego dofinansowania), UŁ otrzymał w dniu 17 kwietnia 2013 r., po przedłożeniu przez Uniwersytet sprawozdania śródkresowego wraz z wnioskiem o płatność. Wniosek ten przekazany został do KE przy piśmie z dnia 17 grudnia 2012 r., z zachowaniem terminu określonego w art. 28 ust. 3 Postanowień Wspólnych, tj. 24 miesiące przed planowanym zakończeniem Projektu.

W związku z wykorzystaniem pierwszej transzy dofinansowania KE, za zgodą Dziekana Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska UŁ na prefinansowanie wydatków związanych z realizacją Projektu do kwoty 70.000 zł (pismo z 12 kwietnia 2012 r), a następnie do kwoty 180.000 zł (pismo z dnia 17 października 2012 r.), ze środków własnych Uniwersytetu sfinansowano wydatki w łącznej kwocie 198.256,53 zł.

Refundacja tych wydatków z konta Projektu nastąpiła w dniu 24 kwietnia 2013 r., tj. po otrzymaniu drugiej transzy z KE.

(dowód: akta kontroli str. 377-412, 532-578, 865-873)

Uniwersytet nie wykorzystywał środków NFOŚiGW zgodnie z pierwotnym harmonogramem rzeczowo - finansowym, stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie w formie dotacji. W każdym przypadku dokonywanych zmian w harmonogramie rzeczowo – finansowym, beneficjent występował do NFOŚiGW o rozliczenie wydatków, bądź ich przesunięcie:

Stosownie do postanowień § 4 ust. 5 i 6 umowy zawartej z Funduszem, środki z dotacji przekazywane były przez Fundusz po przedłożeniu przez UŁ dokumentów rozliczeniowych i po zaakceptowaniu ich prawidłowości przez Fundusz.

Łączna kwota refundacji (7 transz) wyniosła w badanym okresie 477.082,48 zł, z czego 246.264,36 zł z przeznaczeniem dla współbeneficjenta (ŁSI) – środki przekazano w dniu 5 lipca 2013 r.

Uniwersytet realizował Projekt zgodnie z warunkami umowy o dofinansowanie podpisanej z Funduszem. I tak:

- przekazał dokumenty (weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową), jako zabezpieczenie ewentualnego zwrotu dotacji wraz z należnymi odsetkami (zaakceptowane przez Fundusz) przed terminem przekazania pierwszej transzy dotacji;
- sporządzał rozliczenia częściowego dofinansowania na formularzach stanowiących załącznik do umowy. Do rozliczeń tych załączał kserokopie faktur i innych dowodów księgowych potwierdzające poniesione koszty, opisanych według wymogów Funduszu;
- równocześnie z dokumentami rozliczeniowymi przekazywał sprawozdania ze stanu realizacji przedsięwzięcia.

(dowód: akta kontroli str. 821-828)

Według stanu na dzień 30 czerwca 2013 r. Projekt był w trakcie realizacji.

Wydatki w zł (łącznie 1.590.873,01 zł, tj. 28,4% kwoty planowanej), poniesione do tego dnia wg źródeł finansowania przedstawiono w poniższym zestawieniu:

<i>Współbeneficjent</i>	<i>KE</i>	<i>NFOŚiGW</i>	<i>własne</i>	<i>Razem</i>
UŁ	842 614,59	230 818,12	335 990,00	1 409 422,71
UML	0,00	0,00	129 319,74	129 319,74
ŁSI	5 456,38	0,00	46 674,18	52 130,56
RAZEM	848 070,97	230 818,12	511 983,92	1 590 873,01

W związku z zakończeniem w lipcu 2013 r. robót budowlanych dotyczących budowy kluczowych elementów konstrukcyjnych (m.in. adaptacji czaszy zbiornika górnego „Arturówek” i dwóch zbiorników powyżej ul. Wycieczkowej, konstrukcji stref buforowych, zbiornika sedymentacyjno-biofiltrującego poniżej ul. Wycieczkowej), oraz usunięcie osadów dennych wydatki poniesione w ciągu dwóch miesięcy na realizację Projektu (do dnia 31 sierpnia 2013 r.) wyniosły 1.730.611,31 zł i łączne wydatki Projektu na ten dzień zamknęły się kwotą 3.321.484,32 zł, stanowiącą 59,3% kwoty planowanej.

(dowód: akta kontroli str. 368-369, 532-578)

Ogłędziny prac wykonanych w trzech zbiornikach wodnych: Arturówek dolny, Arturówek środkowy i Arturówek górny oraz znajdujących się w ich otoczeniu zbiornikach małej retencji, zlokalizowanych na rzece Bzurze wykazały, że w ramach prac finansowanych z Life+ wszystkie zbiorniki zostały oczyszczone (usunięto denne osady) i wyregulowano oraz umocniono ich brzegi. Utworzono wszystkie zakładane we wniosku tzw. strefy buforowe (BSS)¹⁹, instalacje odprowadzające wodę (z lasu oraz z okolic ośrodka „Prząśniczka” i ulicy Studenckiej) oraz zainstalowano wszystkie zakupione stacje monitoringowe (3 szt.).

(dowód: akta kontroli str. 413-436)

W związku z opóźnieniami w realizacji zadań inwestycyjnych, zakładany we wniosku, oczekiwany efekt ekologiczny (na dzień 30 czerwca 2013 r.), nie został zrealizowany.

¹⁹ Strefy ograniczone półokrągłą instalacją z gabionów (kosze metalowe wypełnione kamieniem dolomitowo-wapiennym, pokryte matą kokosową), obsadzone dodatkowo od strony zbiornika roślinnością wodną, stanowiącą biofiltracyjny system sedymentacyjny (BSS).

Z wyjaśnień Koordynatora Projektu wynika, że w związku z zakończeniem prac inwestycyjnych w czerwcu 2013 r., nie jest możliwe przeprowadzenie analiz w cyklu całego systemu wegetacyjnego. Uniemożliwia to wykazanie wiarygodnego efektu ekologicznego związanego z wykonanymi pracami.

Osiągnięcie efektu ekologicznego w ramach realizowanego projektu jest ściśle powiązane z terminem zakończenia prac inwestycyjnych i rocznym cyklem procesów przyrodniczych. Efekty ekologiczne, planowane do uzyskania i określone we wniosku, miały być rozłożone w okresie realizacji projektu (w zależności od terminu zakończenia pojedynczych prac inwestycyjnych) i miały wynieść: 20% do końca 2012 r., 50% do końca 2013 r. i 100% do końca 2014 r.

Obecnie, ze względu na wykonanie wszystkich prac w jednym terminie i zakończenie ich w połowie 2013 r., pełen efekt ekologiczny osiągnięty zostanie w połowie 2015 r. Prowadzona analiza pobieranych próbek pozwoli na uzyskanie do końca 2013 r. wstępnych wyników (efektu ekologicznego) w ujęciu ilościowym.

W chwili obecnej stwierdzić można jedynie w sposób wizualny uzyskany efekt ekologiczny, którego ze względu na wykonywane analizy nie można jeszcze zbilansować. I tak:

- przeprowadzone w trakcie prac inwestycyjnych ankiety wskazują na poprawę nastawienia społecznego w stosunku do działań realizowanych w Projekcie oraz wiedzy na temat realizowanych prac poprawiających jakość środowiska wodnego zbiorników w Arturówku;
- usunięcie osadów dennych pozwoliło wyeliminować znaczną ilość substancji biogenicznych, co ograniczy tzw. zasilanie wewnętrzne zbiorników w substancje odżywcze;
- adaptacja ekohydrologiczna zbiornika Arturówek górny powoduje eliminację znacznej ilości zawiesiny oraz związków azotu i fosforu odpowiedzialnych za zakwity glonów i sinic, co widoczne było w trakcie sezonu wakacyjnego 2013 r.;
- przez cały okres wakacyjny 2013 r. kąpielisko w Arturówku było otwarte, a jakość wody – pomimo dogodnych warunków do rozwoju sinic - nie budziła zastrzeżeń instytucji kontrolujących stan tych wód (stacja sanitarno-epidemiologiczna).

(dowód: akta kontroli str. 443-451, 874-876)

W wyniku oględzin pomieszczeń Katedry Ekologii Stosowanej ustalono, że oznaczone były logiem Projektu: przed wejściem do pomieszczeń Katedry znajduje się tablica informacyjna Projektu z logo i danymi współfinansujących oraz współbeneficjentów. Ponadto, na korytarzu powieszono były bilbordy informacyjne o Projekcie, a drzwi prowadzące do pomieszczeń Koordynatora Projektu oznaczone były logiem Life+.

Podobne tabliczki informacyjne i oznaczenia z logo Projektu zamieszczone zostały również w pomieszczeniach użytkowanych przez Kierownika Projektu, w laboratorium i magazynku.

Tablice informacyjne o Projekcie, jego partnerach, wartości, źródłach finansowania i terminie realizacji, umieszczono również w Arturówku, przy zbiorniku środkowym (akweny na rzece Bzurze), a także na ogrodzeniu terenu Dyrekcji MOSIR „Arturówek”.

(dowód: akta kontroli str. 413-436)

Do dnia 30 czerwca 2013 r. UŁ nie wprowadził zmian w Projekcie zatwierdzonym przez KE.

(dowód: akta kontroli str. 865-873)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Uwagi Najwyższej Izby Kontroli dotyczą:

- oznaczenia logo LIFE+ części spośród dokumentów wytworzonych w ramach Projektu;

Analiza dokumentów wytwarzanych w ramach Projektu (m.in. umowy, pisma, inne) wykazała, że na dokumentach tych nie we wszystkich przypadkach używano logo LIFE+, co było niezgodne z art. 13 ust. 2 Postanowień Wspólnych.

(dowód: akta kontroli str. 465-747)

Z wyjaśnienia Koordynatora Projektu wynika, że na wszelkiego rodzaju szkoleniach oraz konsultacjach z ekspertami monitorującymi i przedstawicielami KE UŁ uzyskiwał informację, iż oznakowania wymagają wszelkie dokumenty o charakterze promocyjnym i medialnym publikowane dla szerokiego grona odbiorców (brozury, informatory, ogłoszenia i inne gadżety), a także wszelkie materiały audiowizualne i prezentacje multimedialne. Z przedstawionych informacji wynikało, iż wszelkiego rodzaju korespondencja czy nawet umowy nie wymagają takich oznakowań. Potwierdzeniem jest fakt, iż wraz z raportami do KE wysyłane były, jako załączniki, wszelkie dokumenty, w tym również kopie umów z wykonawcami nie zawierające logotypów LIFE i w żadnym przypadku nie były one kwestionowane przez KE ze względu na brak logotypu.

W ocenie NIK, przepisy art. 13 ust. 2 Postanowień Wspólnych wyraźnie precyzują obowiązki beneficjenta koordynującego i współbeneficjentów w zakresie prowadzenia działań komunikacyjnych i reklamy wsparcia udzielonego przez Wspólnotę. Zgodnie z tym przepisem, beneficjent koordynujący i współbeneficjenci potwierdzają wsparcie udzielone przez Wspólnotę we wszystkich dokumentach i mediach wytworzonych w ramach Projektu, używając logo LIFE dostarczonego przez Komisję.

Zdaniem NIK²⁰, pomimo braku jednoznacznego zapisu dotyczącego konieczności znakowania wszystkich dokumentów związanych z Projektem oraz bazując na ogólnoprzyjętych wymogach Unii Europejskiej w zakresie znakowania produktów, wszelkie dokumenty wytwarzane w projektach LIFE powinny być oznaczane stosownym logo.

(dowód: akta kontroli str. 443-451)

- na 28 zadań przewidzianych do realizacji, na dzień 30 czerwca 2013 r. dziesięć zadań zrealizowano z opóźnieniem od 4 do 18 miesięcy w stosunku do terminów określonych we wniosku o dofinansowanie (po zmianach, ujętych w poszczególnych raportach); i tak, m.in.:
  - z opóźnieniem 18 m-cy zrealizowano zadania polegające na stworzeniu opracowania nt. analizy zagrożeń i szans (A1.1.a) oraz nt. opisu sytuacji formalno-prawnej (A1.1.b),
  - z opóźnieniem 10 m-cy opracowano projekty inwestycyjne wraz z pozwoleniami i uzgodnieniami (A2.2),
  - z opóźnieniem 6 m-cy zrealizowano inwestycję „Strefy buforowe” (A2.6) oraz zakupiono system monitoringu on-line (A3.1b),
  - z opóźnieniem 5 m-cy zainstalowano ww. system monitoringu on-line (A1.3),
  - z opóźnieniem 4 m-cy zakończono inwestycje dotyczące adaptacji zbiorników Bzura zbiornika górnego (A2.3 i A2.5) oraz budowy systemu sedymentacyjno-biofiltracyjnego (A2.4).

(dowód: akta kontroli str. 437-439)

Zdaniem koordynatora Projektu, przyczyny opóźnień spowodowane były głównie:

- koniecznością dogłębnego poznania funkcjonowania ekosystemu wodnego rzeki Bzury i zbiorników Arturówek, w celu identyfikacji potencjalnych zagrożeń oraz określenia szans ich eliminacji w obszarze realizacji Projektu;
- wydłużeniem fazy wstępnego rozpoznania stanu środowiska z uwagi na ilość stwierdzonych oddziaływań, co spowodowało opóźnienie w opracowaniu

²⁰ zbieżnym z uwagą zwróconą przez audytora Projektu (audyt za 2010 r.),

dokumentu „Analiza zagrożeń i szans”, na podstawie którego opracowywana miała być koncepcja rekultywacji zbiorników rekreacyjnych;

- wydłużeniem procedur administracyjnych związanych m.in. z pozyskiwaniem odpowiedniej dokumentacji (m.in. umowy użyczenia), pozwoleń i zgód, w związku z dopuszczeniem do realizacji niestandardowych (nowatorskich) rozwiązań hydrotechnicznych - co w konsekwencji spowodowało rozpoczęcie prac inwestycyjnych z ponad półrocznym opóźnieniem;
- trudnymi warunkami pogodowymi w trakcie realizacji prac inwestycyjnych (w kwietniu 2013 roku w obszarze realizacji Projektu było ponad 40 cm pokrywy śnieżnej) - prace te odebrane zostały na koniec czerwca.

Problemy, które wystąpiły w trakcie realizacji Projektu – oraz ich skala – nie były zależne od beneficjentów. Ze względu na nowatorstwo rozwiązań zastosowanych w projekcie, na etapie dokumentacji przez odpowiednie urzędy pojawiła się konieczność bardziej szczegółowego wyjaśnienia m.in. sposobu działania zaprojektowanych systemów w celu właściwej ich klasyfikacji i dopuszczenia ich do realizacji. Koniecznym było też pozyskanie dodatkowej dokumentacji. Powyższe, mimo posiadanego przez Uniwersytet doświadczenia w realizacji inwestycji hydrotechnicznych, przyczyniło się do wydłużenia procedur administracyjnych.

Początkowe opóźnienia spowodowały przesunięcia realizacji kolejnych zadań, co w chwili obecnej skutkuje zbyt krótkim czasem na realizację zadań zaplanowanych na rok 2014. W związku z powyższym, za radą eksperta monitorującego projekt, beneficjent poinformował KE o konieczności wydłużenia o rok terminu realizacji umowy grantowej (obecnie przygotowujemy w tej sprawie wniosek, który, do końca 2013 roku ma zostać przesłany do KE).

(dowód: akta kontroli str. 443-451, 874-876)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

3. Prowadzenie ewidencji finansowo-księgowej, sprawozdawczość oraz rozliczenie środków

Opis stanu
faktycznego

Zarządzeniem Nr 87 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 30 września 2004 r. oraz nr 20 z dnia 30.12.2009 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości (ze zmianami), obowiązującym w badanym okresie, określono wykaz i zasady funkcjonowania kont w Uniwersytecie, a także przyjęte zasady rachunkowości, w tym m.in. zasady ewidencjonowania zdarzeń gospodarczych dotyczących realizacji zadań finansowanych z funduszy unijnych.

(dowód: akta kontroli str. 455-462)

Kwota odsetek, przypisanych na dzień 30 czerwca 2013 r. od środków, otrzymanych i zgromadzonych na rachunku bankowym wydzielonym dla Projektu, wynosiła:

- od płatności zaliczkowych otrzymanych z KE - 149,28 euro.
- od środków otrzymanych z NFOŚiGW – 113,54 zł.

Stosownie do art. 24 ust. 7 Postanowień Wspólnych – beneficjent koordynujący informuje - podczas składania wniosku o płatność pozostałej kwoty dotacji - o sumie odsetek wytworzonych przez kwotę płatności zaliczkowej, jaką otrzymał od Komisji.

Uniwersytet nie składał jeszcze wniosku o płatność pozostałej kwoty dotacji (planowany termin zakończenia Projektu przewidziany jest na 31 grudnia 2014 r.).

(dowód: akta kontroli str. 532-578)

Prowadzona przez UŁ wyodrębniona ewidencja środków otrzymywanych na realizację Projektu oraz wydatków dokonywanych z tych środków, umożliwiła ich identyfikację.

Dla celów ewidencji kosztów wg miejsca powstania, w analityce do konta 509 wyodrębniono symbol 040061 dotyczący Projektu LIFE+, a w przypadku dofinansowania z Funduszu Ochrony Środowiska – konto 522 z symbolem 040006 dla NFOŚiGW oraz konto 522 z symbolem 040007 dla WFOŚiGW (oba w PLN).

Ponadto, dla celów Projektu założono dwa rachunki bankowe (złotowy i walutowy), służące do prowadzenia rozliczeń z KE i NFOŚiGW. Podobnie współbeneficjenci wyodrębnili osobne rachunki – nazwy i numery tych rachunków zamieszczono w umowach partnerskich zawartych: z Łódzką Spółką Infrastrukturalną Sp. z o.o. oraz z Miastem Łódź.

(dowód: akta kontroli str. 455-462)

Badanie prawidłowości prowadzonej ewidencji księgowej oraz kwalifikowalności wydatków zrealizowanych (w latach 2010 - I półrocze 2013) przez Uniwersytet Łódzki w ramach Projektu LIFE+, przeprowadzono w oparciu o 30 wybranych poszczególnych pozycji kosztów (na łączną kwotę 612.074,51 zł) zaewidencjonowanych na koncie analitycznym Projektu. Łączna wartość (brutto) wybranych w ten sposób do analizy dokumentów wynosiła 924.941,63 zł i stanowiła 62,5% zrealizowanych w tym okresie kosztów Projektu (1.479.602,70 zł).

Analiza ww. dokumentów wykazała ich poprawność od strony formalnej, kompletność i poprawność w zakresie kontroli bieżącej i dekretacji. Wszystkie badane pozycje prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych Uniwersytetu (tj. do właściwego okresu sprawozdawczego, w odpowiedniej wysokości i na odpowiednich kontach), wszystkie zapisy księgowe obejmowały takie informacje jak: dane identyfikacyjne dowodu oraz opis operacji gospodarczej.

Wszystkie badane wydatki spełniały wymóg kwalifikowalności. Badane wydatki dotyczyły:

- zakupów towarów i usług (na łączną kwotę 632.862,01 zł),
- realizacji umów cywilnoprawnych (na łączną kwotę 139.234,81 zł),
- dodatków do wynagrodzeń dla pracowników UŁ (103.271,28 zł),
- naliczenia narzutu kosztów pośrednich za lata 2010-2011 (49.570,53 zł) oraz prowizji bankowej (3 zł).

Spośród badanych dokumentów, pięć o łącznej wartości 257.156 zł ujęto na koncie kosztowym dotyczącym rozliczeń z NFOŚiGW, kwota 167.995 zł została rozliczona z WFOŚiGW, a pozostałe pozycje (na łączną kwotę 499.790,63 zł) stanowiły koszt realizacji Projektu przypadający na UŁ.

(dowód: akta kontroli str. 463-474)

Dla celów realizacji zadań w ramach Projektu powołany został Zespół Projektu: jeden pracownik administracyjny oraz łącznie pięciu pracowników naukowo-dydaktycznych (w tym dwie osoby były w zespole tylko w 2010 r.). Wszystkim jego członkom przydzielono stosowne zakresy zadań. Na podstawie art. 155 ust. 8 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym²¹, a także zgodnie z dyspozycją uchwały nr 9 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 22 września 2008 r., oraz Zarządzeń Rektora Uniwersytetu Łódzkiego²², pracownikom Zespołu

²¹ Dz. U. Nr 164, poz. 1365 ze zm.,

²² Zarządzenia Rektora Uniwersytetu Łódzkiego w sprawie zasad dodatkowego wynagradzania pracowników Uniwersytetu Łódzkiego za pracę świadczoną w ramach realizacji projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych: nr 49 z dnia 29.04.2010 r. i nr 37 z dnia 13.01.2012 r.,

przyznane zostały dodatki miesięczne, jako zwiększenie ich wynagrodzenia zasadniczego.

Kontrola wykazała jednak, że w latach 2010-2012 wypłata dodatków do wynagrodzeń dla pracowników UŁ następowała przed zatwierdzeniem miesięcznych rozliczeń czasu pracy poszczególnych pracowników przez Koordynatora Projektu (w przypadku koordynatora – zatwierdzane przez Dziekana Wydziału BiOŚ).

W 2013 r. wypłaty dodatków dokonywano prawidłowo.

Ponadto, siedem badanych dokumentów (cztery faktury przekazane do sfinansowania do NFOŚiGW oraz trzy rachunki do umów zlecenia) uregulowanych zostało przez UŁ z opóźnieniem. Nie skutkowało to jednak zapłatą przez UŁ odsetek za zwłokę.

(dowód: akta kontroli str. 465-474, 579-714)

Prawidłowość zlecenia i wykonania zadań sprawdzono na podstawie trzech postępowań o udzielenie zamówień publicznych. Wybrane do kontroli zamówienia dotyczyły:

- przetargu nieograniczonego na wykonanie „robót budowlanych dotyczących zadania „Ekohydrologiczna rekultywacja zbiorników rekreacyjnych „Arturówek” (Łódź) jako modelowe podejście do rekultywacji zbiorników miejskich”. Wartość przedmiotu umowy brutto wynosiła 2.335.050 zł brutto;
- przetargu nieograniczonego na dostawę i instalację urządzeń laboratoryjnych. Wartość zamówienia ogółem 612.412,50 zł brutto. Przedmiot zamówienia podzielony na 22 części, badaniem objęto część 19 dotyczącą dostawy i instalacji modułowych przepływomierzy ścieków oraz wód powierzchniowych a także mierników wieloparametrowych na kwotę 336.150 zł brutto;
- zamówienia z wolnej ręki na roboty budowlane uzupełniające w zadaniu Ekohydrologiczna rekultywacja zbiorników rekreacyjnych „Arturówek” (Łódź) jako modelowe podejście do rekultywacji zbiorników miejskich”. Wartość przedmiotu umowy brutto wynosiła 90.190,01 zł brutto.

Ww. zamówienia przeprowadzono z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²³.

(dowód: akta kontroli str. 715-800)

W badanym okresie, w związku z realizacją Projektu, Uniwersytet jako beneficjent koordynujący przedłożył do KE trzy sprawozdania:

- wstępne (w dniu 28 września 2010 r. wg stanu na 30 września 2010 r.),
- z postępu realizacji Projektu (w dniu 21 marca 2012 r., wg stanu na 31 marca 2012 r.),
- śródkresowe (w dniu 17 grudnia 2012 r.).

Ponadto, w dniu 30 września 2013 r. (wg stanu na 31 sierpnia 2013 r.) przekazał do KE kolejne sprawozdanie z postępu realizacji prac.

Sprawozdania te zawierały wszystkie informacje wymagane przez KE, obejmujące w szczególności: streszczenie założeń projektu (w tym ogólny postęp w jego realizacji oraz pojawiające się problemy), część administracyjną (obejmującą opis zarządzania projektami), część techniczną projektu (realizację poszczególnych zadań, dostępność wymaganych licencji i pozwoleń, prognozę postępu do czasu opracowania następnego raportu) oraz finansową (opis systemu rachunkowości, współpracę z jednostką współfinansującą projekt), a także wykaz poniesionych kosztów w okresie od początku realizacji projektu do dnia sprawozdania.

Wszystkie ww. sprawozdania przekazane zostały do KE z zachowaniem terminów określonych we wniosku o dofinansowanie Projektu złożonego do Komisji Europejskiej oraz w art. 12 Postanowień Wspólnych.

(dowód: akta kontroli str. 44-67, 801-820)

²³ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

Stosownie do postanowień § 4 ust. 5 i 6 umowy zawartej z Narodowym Funduszem, Uniwersytet sporządzał rozliczenia częściowego dofinansowania na formularzach stanowiących załącznik do umowy. Do rozliczeń tych załączał kserokopie faktur i innych dowodów księgowych potwierdzające poniesione koszty, opisanych według wymogów Funduszu. Równocześnie z dokumentami rozliczeniowymi, poniższymi pismami przekazywał sprawozdania ze stanu realizacji przedsięwzięcia:

- 9.01.2013 r. – sprawozdanie za okres od 1.04.2012 r. do 30.09.2012 r. (finansowe) i od 1.04.2012 r do 17.12.2012 r., sporządzone w dniu 8.01.2013 r.,
- 17.06.2013 r. – sprawozdanie za okres od 1.01.2010 r. do 31.05.2013 r. (finansowe) i od 1.01.2010 r do 15.06.2013 r., sporządzone w dniu 15.06.2013 r.,
- 8.07.2013 r. – sprawozdanie za okres od 1.01.2010 r. do 30.06.2013 r. (finansowe) i od 1.01.2010 r do 5.07.2013 r., sporządzone w dniu 5.07.2013 r.

Podobnie jak sprawozdania do KE, sprawozdania przedkładane do Narodowego Funduszu zawierały stan zaawansowania całości Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 821-828)

Prawidłowość realizacji Projektu była przedmiotem kontroli przeprowadzonej w dniach 22-23 maja 2012 r. przez przedstawicieli KE z udziałem zewnętrznego eksperta monitorującego. Ze strony współbeneficjentów w kontroli wzięli udział przedstawiciele UŁ, MOSiR (jednostki Urzędu Miasta Łodzi) i ŁSI.

W trakcie kontroli przedstawiciele Komisji zostali poinformowani m.in. o przyczynach opóźnień przy opracowaniu „Analiza zagrożeń i szans”, zaawansowaniu prac nad modelem matematycznym, oraz o przekroczeniu progu 150% środków przekazanych przez KE (co uprawniało do złożenia raportu śródk okresowego z wnioskiem o płatność). Ponadto, przedstawiciele Komisji wyrazili zaniepokojenie terminem realizacji prac inwestycyjnych (zagrożenie). Na spotkaniu zasygnalizowano możliwość wydłużenia terminu realizacji Projektu o rok, w celu osiągnięcia zamierzonego efektu ekologicznego.

(dowód: akta kontroli str. 836-840)

Każde ze sprawozdań okresowych z realizacji Projektu, składanych przez UŁ do KE objęte zostało badaniem (audytem) m.in. w zakresie prawidłowości stosowania przyjętych przez beneficjenta koordynującego zasad rachunkowości i systemu kontroli wewnętrznej, a także rzetelności prowadzonej ewidencji księgowej oraz przyjętych zasad rozliczania kosztów poniesionych w związku z realizacją Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 841-848)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Uwagi kontroli dotyczą:

- nieujęcia - w przypadku 11 spośród 30 badanych dowodów, w urządzeniach księgowych UŁ - daty dokonania operacji gospodarczej, wymaganej przepisem art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁴.

Jak wyjaśnił Kwestor, Dział Księgowości UŁ pracuje jeszcze na oprogramowaniu finansowo-księgowym z 1993 r., a przed zaksięgowaniem, dowody źródłowe wprowadzane są do programu pomocniczego Fikus, działającego w środowisku DOS. W programie tym pole na wpisanie treści dotyczącej księgowanego dokumentu źródłowego jest ograniczone liczbą znaków. W tym polu wprowadzane były dane dokumentu np. numer, data oraz inne dane potrzebne do uzgodnień kont księgowych (np. wartość waluty jeżeli dokument jest w walucie obcej, informacja iż dokument jest zobowiązaniem danego roku). Ze względu na ograniczoną liczbę znaków w polu przeznaczonym do wpisywania treści nie zawsze jest ujmowana data dokumentu, z tego względu, że po

²⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.,

wpisaniu numeru dokumentu oraz np. wartości waluty obcej, limit liczby znaków nie pozwala wpisać już żadnej innej informacji.

Zgodnie z zapewnieniem Pana Kwestora, obecnie UŁ jest w trakcie wdrażania nowego Zintegrowanego Systemu Informacyjnego. Przewidywanym terminem rozpoczęcia pracy systemu jest 1.01.2014 r., a nowy system będzie wymuszał wypełnienie obligatoryjnych pól, dotyczących m.in. daty dokonania operacji gospodarczej.

(dowód: akta kontroli str. 463-477)

– wykazywania w części sprawozdań lub zestawień przedkładanych do KE, danych niezgodnych z ewidencją księgową. W wyniku ich porównania stwierdzono, że:

- w przypadku trzech, spośród 4 przekazanych do UE raportów stwierdzono różnice w wysokości kosztów osobowych. W raporcie otwarcia i postępu (pierwszym) wykazano przypadające na UŁ koszty osobowe (w przeliczeniu na PLN) w wysokości odpowiednio: 138.221,23 zł i 324.052,63 zł, podczas gdy w ewidencji księgowej na dzień sporządzenia raportu były one wyższe o 5.338,05 zł i 7.376,77 zł, natomiast w raporcie śródkresowym wykazano je w kwocie 408.063,18 zł, tj. o 20.759,30 zł niższej niż wykazane w ewidencji księgowej. Kierownik Projektu uzasadniał ten fakt przyjętym przez UŁ sposobem wyliczania maksymalnej stawki godzinowej – w poprzednich okresach - do miesięcznego wynagrodzenia pracowników wliczano również dochód związany z umowami cywilno-prawnymi. Po przeliczeniu tych stawek w oparciu o Zarządzenie nr 37 Rektora UŁ z dnia 13 stycznia 2013 r.²⁵ dokonana korekta, uwidoczniona w raporcie postępu na dzień 31 sierpnia 2013 r., zniwelowała powyższe różnice;
- w dwóch raportach (rozpoczęcia i śródkresowym) wystąpiły różnice w kosztach pośrednich i wynosiły one odpowiednio: 15,85 zł i 7.109,52 zł. Z oświadczenia Kierownika Projektu wynika, że różnica 15,85 zł wynikała z nieuwzględnienia w naliczaniu kosztów pośrednich dokumentu finansowego z 2010 r. i została ona sprostowana w raporcie postępu z 31 marca 2012 r. Natomiast różnica 7.109,52 zł wynikała z częściowego wykazania w raporcie zaksięgowanej noty na koszty pośrednie. Różnica wyrównana została w raporcie postępu na 31.08.2013 r.;
- w ostatnim raporcie postępu, uwzględniającym koszty poniesione w Projekcie do 31 sierpnia 2013 r. wystąpiła różnica 92.236,80 zł. Z oświadczenia Kierownika Projektu wynika, że w raporcie przesłano do KE informacje o wysokości naliczonych kosztów pośrednich, związanych z wydatkami inwestycyjnymi 2013 r. Na dzień sporządzenia raportu kwota ta nie została jeszcze zaksięgowana - jak wyjaśniono, zostanie ujęta w księgach UŁ niezwłocznie po uzgodnieniu kosztów bezpośrednich w projekcie.

(dowód: akta kontroli str. 849-855, 865-873)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono poniższą nieprawidłowość:

Wyплаты dodatków do wynagrodzeń dla pracowników UŁ zaangażowanych w realizację Projektu w latach 2010-2012, dokonano przed zatwierdzeniem miesięcznych rozliczeń czasu pracy przez Koordynatora Projektu lub przez

²⁵ Zarządzenie nr 37 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 13 stycznia 2012 r. w sprawie zasad dodatkowego wynagradzania pracowników Uniwersytetu Łódzkiego za pracę świadczoną w ramach realizacji projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych,

Dziekana Wydziału BiOŚ. I tak, w dniu 30 lipca 2010 r., wypłacono dodatki za okres od 1 stycznia do 31 sierpnia 2010 r. w łącznej kwocie 53.351,45 zł (tzw. „brutto brutto” – wynagrodzenie brutto, składki ZUS, Fundusz Pracy i ZFŚS), w sytuacji, gdy karty czasu pracy dotyczące zespołu realizującego projekt zatwierdzone były: za lipiec 2010 r. w dniach 2 i 16 sierpnia 2010 r., a za sierpień 2010 r. – w dniach 2 i 6 września oraz 1 października 2010 r. tj. z datą późniejszą niż data wypłaty.

Analogiczna sytuacja wystąpiła w kolejnych latach: dodatki za kwiecień (7.236,40 zł z narzutami) i październik 2011 r. (6.951,84 zł jw.) wypłacono:

- w dniu 31 marca 2011 r. trzem pracownikom naukowym²⁶ w oparciu o ewidencje czasu pracy zatwierdzone w dniach 4-5 maja 2011 r. oraz w dniu 28 kwietnia 2011 r. jednemu pracownikowi administracyjnemu – w oparciu o ewidencję czasu pracy zatwierdzoną 4 maja 2011 r.
- w dniu 31 września 2011 r. trzem pracownikom naukowym w oparciu o ewidencje czasu pracy zatwierdzone 7 i 8 listopada 2011 r. oraz pracownikowi administracyjnemu - w dniu 30 października 2011 r. w oparciu o ewidencję czasu pracy zatwierdzoną 7 listopada 2011 r.

Wypłata dodatków za październik 2012 r. (7.060,11 zł ze składkami) nastąpiła w oparciu o miesięczne rozliczenie czasu pracy zatwierdzone w dniach: 5 i 6 listopada 2012 r. Dodatki wypłacono pracownikom naukowym w dniu 28 września 2012 r., a administracyjnemu – w dniu 26 października 2012 r.

Taki sposób wypłaty dodatków w latach 2010-2012 był niezgodny z dyspozycją § 8 obowiązującego w tym czasie Zarządzenia nr 49 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 29 kwietnia 2010 r., zgodnie z którym dodatkowe wynagrodzenie ustalone w formie przyznania dodatku z racji realizacji projektu, wypłacane jest w oparciu o zatwierdzone karty czasu pracy.

(dowód: akta kontroli str. 465-474, 478-491, 587, 611-714)

Jak wyjaśnił Kierownik Projektu, realizacja dodatków do wynagrodzeń dla pracowników UŁ wykonujących zadania projektu dokonywana była na podstawie wniosków o wypłatę na dany rok kalendarzowy (uwzględniający miesięczny cykl rozliczeniowy). Przyjęty przez Koordynatora do rozliczania system obowiązujący w UŁ (przedstawiony przez Dział Spraw Pracowniczych) zakładał wypłatę z góry dodatku do wynagrodzenia, na podstawie założonego określonego udziału godzinowego danego pracownika w wykonywaniu czynności związanych z projektem LIFE+ w okresie jednego miesiąca kalendarzowego. Sytuacja taka dotyczyła jedynie dodatków do wynagrodzeń. Od 2013 r., zgodnie z zarządzeniem nr 37 z dnia 13 stycznia 2012 r. dodatki do wynagrodzeń wypłacane są z dołu, po zatwierdzeniu przez kierownika/koordynatora projektu ewidencji czasu pracy.

Osoby realizujące zadania w Projekcie stanowiły zespół blisko współpracujący z kierownictwem projektu. Dzięki codziennej bezpośredniej współpracy kierownika/koordynatora projektu ze współpracownikami możliwe było bieżące monitorowanie wykonywanych przez nich zadań. Następnie, na podstawie weryfikacji czasu pracy faktycznie poświęconego na realizację powierzonych zadań z ewidencją, dokonywane było rozliczanie wypłaconego z góry wynagrodzenia.

(dowód: akta kontroli str. 443-451, 874-876)

Zdaniem NIK, przywołane wyżej Zarządzenie Rektora z dnia 29.04.2010 r. w sposób jednoznaczny określa kolejność czynności poprzedzających dokonanie wypłaty dodatkowego wynagrodzenia z racji realizacji projektu.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

²⁶ Wypłata z góry

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁷, wnosi o:

- 1) ujmowanie w ewidencji księgowej wszystkich danych wymaganych ustawą o rachunkowości,
- 2) używanie oznaczeń logo LIFE na wszystkich dokumentach i materiałach wytwarzanych w ramach Projektu,
- 3) realizację poszczególnych zadań Projektu w terminach określonych we wniosku o dotację i harmonogramie,
- 4) wykazywanie w sprawozdaniach do KE danych zgodnych z ewidencją księgową.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź,

dnia 31 października 2013 r.

.....
miejsowość

.....
data

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi

Kontrolerzy:
Agnieszka Tomalska
Główny specjalista k.p.

Dyrektor
Przemysław Szewczyk

.....
A. Tomalska
podpis

.....
P. Szewczyk
podpis

Janusz Szkudlarek
Główny specjalista k.p.

.....
J. Szkudlarek
podpis

²⁷ Dz. U. z 2012 r., poz. 82, ze zm.